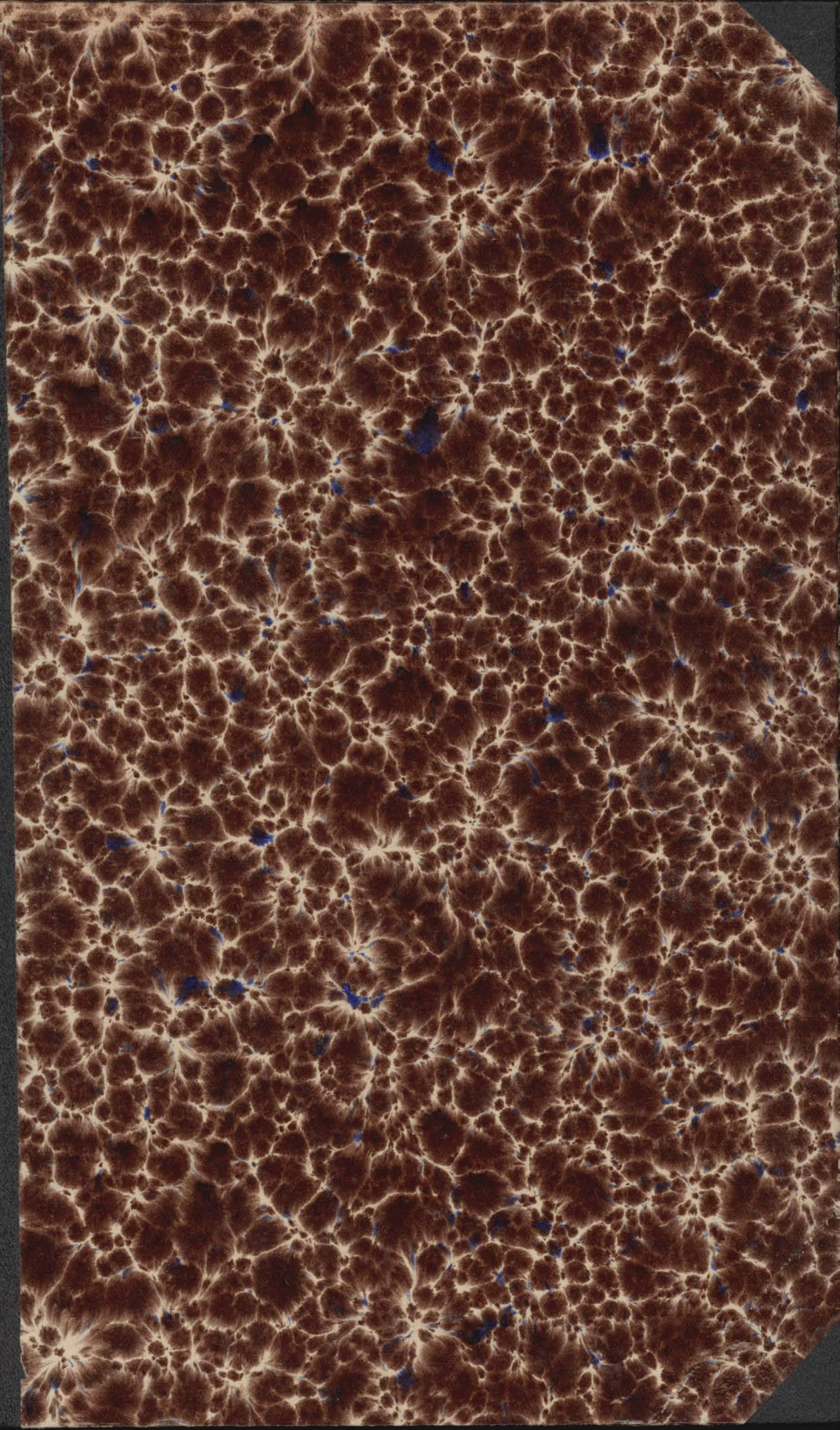

83

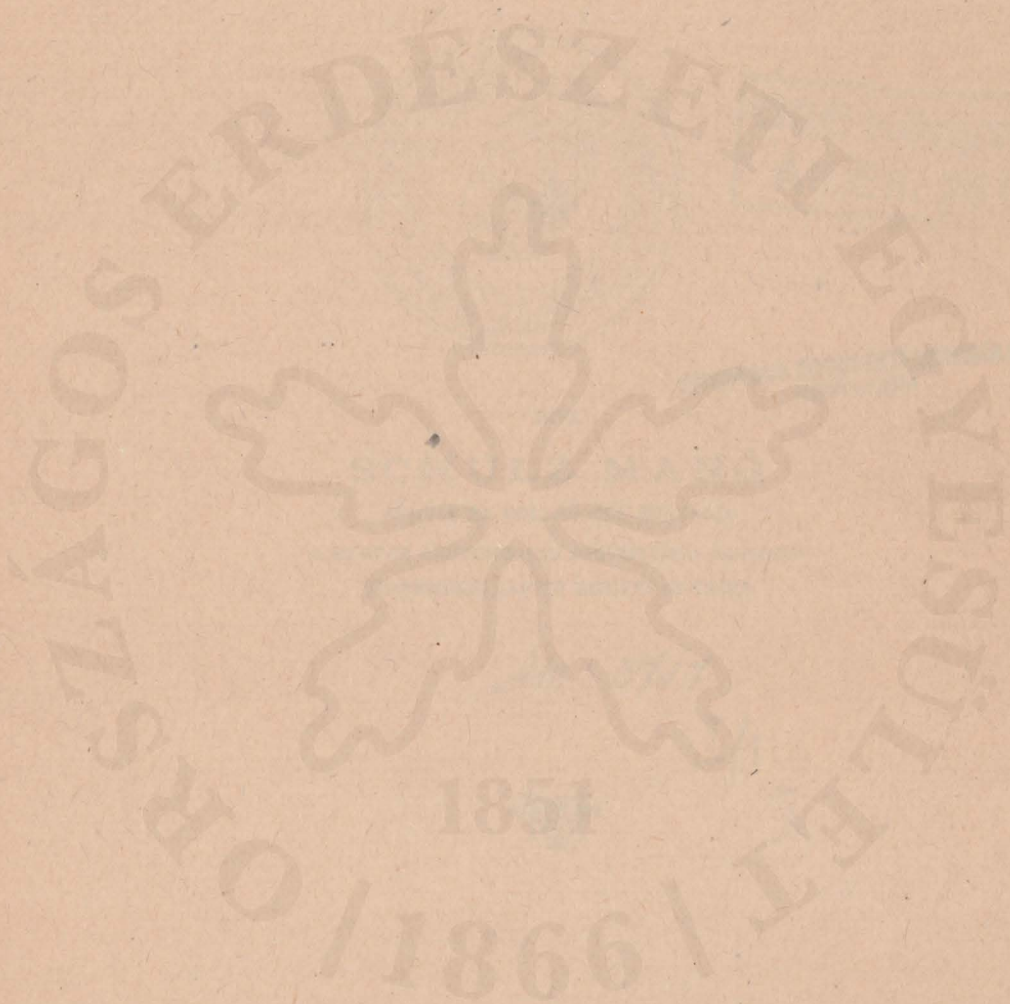

h

h

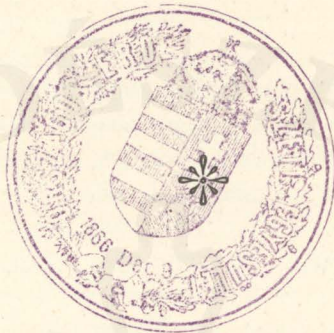

FA-VÁMOK

FA-VÁMOK

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2018

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA

IRTA

SCHULZ MANÓ

SGHULZ ÉS POLLÁK CÉG BELTAGJA

A MAGYAR ÁRUFORGALMI STATISZTIKAI ÁLLANDÓ

ÉRTÉKMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁG TAGJA

Ar: 3717.-

I/1.
I

BUDAPEST, 1916.

KÁROLYI GYÖRGY KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

V., Arany János-utca 1.

Ausztria-Magyarországnak a vámkülfölddel fennálló vámszerződése 1917. év végével lejárnak, amely alkalmából illetékes helyről felhívást kaptam, hogy az életbeléptetendő új

f a - v á m o k a t

illetőleg véleményt adjak. A kérdésre vonatkozó véleményeimet beható tanulmányozás után a következőkben adom elő.

A statisztikai adatok képezik természetesen a legfontosabb eszközt e kérdésben való döntésnél és így mindenekelőtt — téves határozathozatalt kikerülendő — következő felvilágosító észrevételt kell megtennem. Statisztikai
adatok.

A m. kir. statisztikai hivatal jelentéseiből merített számok mindenestre helyesek, a magyar forgalmat különös világossággal teszik szemlélhetővé és **az önálló magyar vámterület megvalósításának esetére** változatlanul elfogadhatók volnának. Az említett adatok azonban minden egyes positionál az Ausztriából és az annectált tartományokból való behozatalt, illetőleg az oda-való kivitelt is magukban foglalják, már pedig mi Ausztriával vámközösségben vagyunk és az önálló magyar vámterület kérdése a világesemények folytán egyelőre kikapcsoltnak tekinthető, minél fogva azokat a kérdéseket, amelyek a vámkülfölddel létesítendő vámpolitikai megállapodásokra vonatkoznak, szükség-szerűen a monarchia mindkét államának (Ausztriának és Magyarországnak) szempontjából kell megítélnünk és ezért **alapul csakis azokat a tiszta számadatokat vehetjük, amelyek mindkét államnak a vámkülfölddel való összforgalmát tüntetik fel**, úgy ahogy azokat a cs. kir. osztrák statisztikai hivatal jelentései kimutatják. A magyar statisztikai hivatal adatainak változatlanul való összehasonlításszerű szembeállítás a vámkülfölddel való összforgalomnak osztrák kimutatásokban feltüntetett adataival gyakran homályos eredményekre és téves következtetésekre vezet s csak akkor lesz megbízható, ha a magyar adatokból úgy a behozatalnál, mint a kivitelnél levonásba helyeztük azokat a mennyiségeket és értékeket, amelyek az Ausztriával és az annectált tartományokkal való forgalmunkra vonatkoznak.

Ha ez a művelet megtörtént, úgy a nyert tiszta számok megmutatják, vajjon fenyeget-e és mely tételeknél nagyobb idegen behozatal, továbbá hogy mily százalékaránnyal van Magyarország a külföldi forgalomban érdekelve és ehhez képest feladatunk abban csúcsosodik ki, hogy megállapítsuk a leg-célravezetőbb módokat, amelyekkel termelésünket esetleges idegen beözön-lések ellen megvédehetjük, valamint kivitelnünket a vámkülföldre úgy mennyi-ségileg, mint minőségileg emelhetjük és ilyképen kereskedelmi mérlegünket megjavítsuk. Természetes, hogy e részben Magyarország érdekét különösen védenünk kell és védeni is fogjuk mindaddig, amíg az a monarchia mindkét államának összérdekével összeegyeztethető.

Fejtetéseinknél természetesen a mostani abnormális viszonyok alapul nem szolgálhatnak, a fatermékek árai a háborús államokban, kiváltképen Alapvető
árak.

Ausztriában és Magyarországon, rendkívülien felhajtottak, a világpiac áraival — mert hisz az egész nemzetközi kereskedelem el van vágva — semminemű összhangban nincsenek és csupán a háború befejezte, illetve a világkerkedelem újból való megindulása után fognak önmaguktól automatikusan szabályozódni; ilyképen következtetésem alapjaként az utolsó félig-meddig rendes üzletév, az 1913. esztendő statisztikai adatait kellett vennem, noha már ebben az évben is az üzlet és a forgalom a második balkánháború kedvezőtlen befolyása alatt állott.

Erdő-
állomány.

A következő összehasonlító-táblázat:

erdőbirtok	Magyarország hektár	Ausztria
tölgy	2.308,000	2.071,000 lombos
bükk és egyéb lombos	4.696,000	1.299,000 vegyes állomány (lomb és fenyő)
fenyő	<u>1.945,000</u>	<u>5.896,000</u> fenyő
	8.949,000	9.266,000

magyarázatát adja annak, hogy az exportált faárúk értékének 79^{1/2}°-át Ausztria, azonban csak 20^{1/2}°-át adja Magyarország és ennek oka abban rejlik, hogy az értékesebb és az értékesíthetőbb

fenyőerdők Ausztriában kb. 6.500,000 hektár, vagyis az összállomány 66°-át
 „ Magyarország. „ 1.945,000 „ „ „ „ 22°-át
 teszik, ellenben a csekélyebb értékű és nehezen értékesíthető

bükkerdők Ausztriában alig 1/8-adát, vagyis 12°-át
 „ Magyarországon azonban . . . 52°-át

képviselik az összállománynak, minek következtében az osztrák termelésnek lehetővé válik az értékesebb fenyőfából négyszer oly nagy mennyiséget a külföldi piacra vinni, mint a magyar termelésnek.

E helyütt csak megjegyezni óhajtóm, hogy Magyarország saját fogyasztása — mérvadó termelők által megejtett pontosabb számítások szerint — az 1913. évben

tölgy-gömbfában, építési és technikai célokra cca	300,000 m ³
bükk- „ „ „ „ „	1.000,000 „
fenyő- „ „ „ „ „	5.600,000 „
Összesen . . .	6.900,000 m ³ -t

tett ki.

A bizonyára tetemes gömbfa-mennyiségeket, melyek a magyar erdőkből fűtési, szénégetési és lepárolási célokra felhasználtattak, megbízható statisztikai adatok híján, sajnos, határozottan meg nem állapíthatom, e mennyiség kb.

évi 7 millió m³-re értékelhető; mindenesetre azonban — úgy vélem — megállapíthatom, hogy a tényleges fakitermelésre nézve az elméleti kulcsszámok:

a fenyőfánál hektáronként 4·07 m³
 a tölgyfánál „ 2·92 „
 az egyéb lombfánál hekt. 2·30 „

alkalmazása Magyarországon még akkor is téves eredményeket hozna felszínre, ha ezek a számok 30%-kal reducáltatnának. Csakis nagyon kultivált államokban, így Németországban és Franciaországban, ahol mindenhol hozzáférhető erdőszítések kerülnek gondozás alá és ahol rendszeres évi mennyiségű vágások eszközöltnének, lehetséges ily éviszámot egyenletes kihasználásként szerepeltetni; minálunk a tölgyerdőket illetőleg beszélhetünk dicséretes takarékos kitermelésről, a bükkerdők ellenben kényszerűségből csak azért kerülnek — nagy kiterjedésükkel s fájuk idős és túlrett voltával — arányban nem álló kisebb mérvű kihasználás alá, mert ezek az erdők a forgalmi utaktól többnyire sokkal távolabb esnek, semhogy gazdaságos eredményt nyújthatnának és egyedül a fenyőfánál szabadna talán hektáronként 3 köbméternél valamivel alacsonyabb kulcsszámot felvennünk.

A XV. tarifa-osztály egyes pontjaihoz megjegyzem:

A vámkülfölddel való forgalmunk az 1913. évben következően alakult: **Tüzifa, fakéreg, rőzsnyaláb stb.**

Magyarország	
Behozatal	Kivitel
51,000 q = 97,000 K	1.405,000 q = 2.655,000 K
Ausztria és Magyarország összesen	
Behozatal	Kivitel
644,000 q = 727,000 K	3.142,000 q = 6.350,000 K

A magyar kivitel nagyobb része azon mennyiségekből állott, melyeket a határerdőkből Romániába, a Száva vizén Szerbiába és olasz hadirendelések folytán Fiuméből Tripolisba szállítottunk. E tüzelőanyagoknak nagyobb távolságra való exportja az árú csekély értékénél fogva ki nem fizetődik és így forgalmuk csak a monarchia határvidékére szorítkozott, ennél fogva

a 133. számú tétel

Tüzifa, fakéreg, rözse, rőzsnyaláb, kötőfűz, galyak, kilugozott cser és cserpogácsára nézve a vámmentes behozatalt mindenesetre javasolhatjuk.

Az előbbi fejtegetéseink értelmében helyesbített adatok a

134. sz. épület- és szerszámfa stb.

tétel forgalmára nézve az 1913. évben következően alakultak:

A vámkülfölddel való összforgalom.

Magyarország

	Behozatal		Kivitel	
	mennyiség	érték	mennyiség	érték
Európai épület- és műfa, nyers megmunkálatlan (stat. sz. 392—402) levonva a behozatalt és kivitelt az Ausztriával és Boszniával való forgalomban	1.166,000 q	2.722,000 K	1.562,000 q	7.136,000 K
403—413. sz. európai épület- és műfa bárdolva, ácsolva (Ausztria és Bosznia nélkül)	27,000 q	534,000 K	755,000 q	6.818,000 K
414—420 európai épület- és műfa fűrészelve (Ausztria és Bosznia nélkül) .	8,000 q	111,000 K	3.592,000 q	39.206,000 K
	1.201,000 q	3.367,000 K	5.909,000 q	53.160,000 K

Ausztria és Magyarország összesen

	Behozatal		Kivitel	
	mennyiség	érték	mennyiség	érték
Európai épület- és műfa, nyers, megmunkálatlan .	2.490,000 q	7.663,000 K	18.262,000 q	86.536,000 K
európai épület- és műfa bárdolva, ácsolva . . .	487,000 q	4.047,000 K	2.718,000 q	19.350,000 K
európai épület- és műfa fűrészelve	784,000 q	6.551,000 K	17.375,000 q	153.312,000 K
	3.761,000 q	18.261,000 K	38.355,000 q	259.198,000 K

A fentebbi összeállításból kitűnik, hogy a fa értékét tekintve :

Magyarország kivitelével szemben áll 6·30/o behozatal, Magyarország és Ausztria kivitelével szemben áll 70/o behozatal és ha Magyarország behozatalánál levonásba hozzuk azokat a Magyarország felé fekvő román határerdők-ből hazánk felé lejtő és kikerülhetetlenül a szomszédos magyar fűrészekhez feldolgozásra került s a jövőben is odakerülő gömbfákat, melyek 1.104,000 q mennyisége 2.485,000 korona értéket képvisel, úgy Magyarország behozatali száma a **magyar kiviteli mennyiségnek** 1·60/o-ára, a monarchia mindkét államának behozatali száma pedig a kimutatott kiviteli mennyiségnek 6·10/o-ára csökkent.

A kereskedelmi mérleg a monarchia mindkét vámszerződő államánál a fatermelés tekintetében a **fenti összeállítások alapján aktív, a kivitel túlhaladja a behozatalt 34.594,000 q-val 240.937,000 korona értékben** és előreláthatólag évtizedeken át aktív is marad.

Ezek szerint nem látom indokoltnak, hogy a csekély, nagyobbára Románia és Oroszország határvidékeiről való fabehozatalt valamilyes védvámmal megnehezítenünk, vagy megakasztanunk kellene, kivéven a bükk-fűrészárú termékeknek a behozatalát, mely korlátozás fontos nemzetgazdasági okokból kívánatos. Következtetések.

Tény az, hogy az 1902/3. évi vámtanácskozások idején az erdőtulajdosok és a fatermelők egy nagyobb része fa és fatermékekre behozatali vámot kívánt, tartva attól, hogy az akkor kivágásra került román fenyőerdők termékei az osztrák-magyar piacot előzönlük és a belföldi termelést megkárosítják, azóta azonban bebizonyosodott, hogy a román fenyőtermékek útjukat majdnem teljeségükben a román kikötőkön át (Galatz, Braila, Constanza) a nyugati külföld felé veszik, mert ilyképen jobb értékesítésre találnak.

Bizonyos oldalról gömbfára (bükk kivételével) egy mérsékelt kiviteli vám megállapítását ajánlják; ezt részemről következő okokból nem találok szükségesnek: Gömbfa-kiviteli vám.

Az 1913. évi a vámkülfölddel való gömbfa-kivitelünk fontosabb tételei a következő képet adják:

	Magyarország		Ausztria és Magyarország összesen	
	mennyiség	érték	mennyiség	érték
393. bányafa és széldezska	155,000 q	505,000 K	2.098,000 q	9.651,000 K
394. tölgyfa	312,000 „	2875,000 „	491,000 „	4.672,000 „
395. bükkfa	94,000 „	254,000 „	273,000 „	790,000 „
402. fenyőfa	742,000 „	2615,000 „	11.990,000 „	56.715,000 „
	1.303,000 q	6249,000 K	14.852,000 q	71.828,000 K

Ebből látható, hogy gömbfa-kivitelünk Magyarországból nagyobbára a vámkülföldön nélkülözhetetlen tölgyfából áll, míg a fenyő — leszámítva a Románia felé lejtő határvidék kényszerű 346,000 q 879,000 K értékű Romániába való eladásait — csak csekély 396,000 q-t képvisel, 1.736,000 K értékben. A kivitt bányafa nem jöhet tekintetbe, mert a bányafa, mely tárnák ácsolására szolgál, csak vékony gömbfa formában használható. Ugyanez áll a cellulosefára. A monarchia mindkét államának a vámkülföldre való gömbfa-kivitelénél a túlnyomó mennyiség fenyőfa, amely árú főként Csehországból a szomszédos Szászországba és Magdeburg tartományba kúldetik. Ezen vidékek fűrészzei a nyersanyagot évtizedek óta Ausztria északi tartományaiából szerzik be és az 1907. óta érvényes németországi differenciális behozatali vám, mely gömbfánál q-ként 12 pfenniget, a fűrészárúnál pedig q-ként 72 pfenniget tesz ki, ezen beszerzést jelentékenyen előmozdította, mert e vámtétel az osztrák nyersárúnak Németországban való kikészítése érdekében 52 pfennignyi jutalmat rejt magában, minden egyes q feldolgozott fűrészárú után. (Kihasztnálás 60%; 100 q fűrészárú gömbfa szükséglete 167 q s így 167 q-ként

a gömbfa-beviteli vám M 0·20, míg fűrészárúnál ez M 0·72, a különbözet M 0·52).

A kérdés szigorúan tárgyilagos megítélése végett nem hallgatom el azt, hogy a németországi fenyő-gömbfa importáló fűrésztulajdonosok a Csehországból való behozatal esetén a felfűrészelésnél képződő hulladékért a körülbelül 60—80 márkára rúgó vasút- és Elbafuvar 40%-át tényleges veszteségként szintén megfizetik, ezen veszteség azonban ellensúlyoztatik egyrészt a hulladék (széldeszka, fűrészpor, tűzifa) jobb értékesítése révén, másrészt azon előny folytán, hogy a gömbfa-tulajdonosok a fűrészelt épületfára szóló méreetszerinti rendelkezéseket azonnal elintézni képesek, miáltal magasabb árakat érhetnek el.

Téves volna azt hinni, hogy egy q-ként 50 filléryi osztrák-magyar kiviteli vám a Németországba irányuló kivitelt tetemesen leszorítaná. Mindaddig, míg a fentebb említett német behozatali vám a fűrészárúkra nézve 6-szor oly magas, mint a gömbfára, ezen differenciálásnak minden erőnkkel való kiküszöböltetése volna az egyedüli mód arra, hogy az osztrák-magyar gömbfának Németország által való behozatala elé gátat vessen és a fűrészelt árú oda való bevitelének fokozását nekünk lehetővé tegye.

Ha ezen differenciális vám megszűnne és **ennek érdekében kellene vámpolitikánknek minden rugót mozgásba hoznia**, akkor az Ausztria-Magyarországból való gömbfa-kivitel önmagától tetemesen csökkenne, a kiviteli vámnak nálunk való életbeléptetése ellenben csak **azon** következménnyel járhatna, hogy a német vámpolitikusok a differenciális vámnak hasonló összeggel való felemelését kérnék.

Vajjon a kiviteli vám életbeléptetése esetleg a do ut des taktikai okából előterjesztendő volna-e, az azon kereskedelmi politikusok megítélésére, belátására bízandó, akik hivatva lesznek a tárgyalásokat a német politikusokkal folytatni, amint általában a vámtételek felállítására vonatkozó elhatározásaink nagyobbára a vámkülföld képviselőinek magatartásától függenek.

Ez alkalommal nem akarom elmulasztani az én nézetem szerint követendő vámpolitika vezérelveit megvilágítani, mert ez magyarázatául szolgál azon javaslatainknak, melyeket a Németországgal és más szövetségeseinkkel, Törökországgal és Bulgáriával (később talán Itália és Svájjal) való gazdasági forgalmunkra vonatkozólag teszünk. A fatermelésre vonatkozó vámpolitikai rendszabályok többféle nézőpontból ítéltetnek meg. Az erdőbirtokosok minden védvámot szívesen fogadnak, mert ezzel erdőhozamuk megnövekedik, ellenben a fűrésztulajdonos (téves felfogásból) ezt elítéli, mert az általa feldolgozandó nyersárut megdrágítja, még kevésbé van a fogyasztó (építető, ács, asztalos, stb.) ily vámtól elragadtatva, ámde nézetem szerint éppen a fatermelésnél kellene a vámpolitikát elsősorban a faiparban foglalkoztatott munkás- és hivatalnokszemélyzet szempontjából kezelni, amit a következőkben okolok meg.

Kivánatos
vám-
politika.

A fatermelés terén ugyanis a tövön levő tőáru értéke kevésbé jelentékeny szerepet játszik, a fagyártmányok (ácsolt és fűrészelt fa) ára helyt feladó vasuti, vagy hajóállomás áll főképen: a nyersanyagnak a fűrészig való szállítása költségeiből, az ácsolás és a fűrészben való feldolgozás költségéből és az eladásra kész félgyártmánynak kifuvarozási költségeiből a feladási állomásig. Minél több jut erdőüzemünk fordaszaki fölöslegéből lehetőleg **magas értékű** fűrészárú formájában kivitelre, annál magasabbra rúg azon összeg, amelyet belföldi munkásaink munkabér formájában megkeresnek és ha kiszámítjuk, hogy a fűrészipari feldolgozás most:

egy köbméter keményfánál 7¹/₂ koronát

„ „ puhafánál 4¹/₂ „

(beleértve a szükséges technikai cikkeket, olajokat, szijákat, fűrészlapokat stb.) tesz ki, illetve fog kitenni, úgy közelfekvő azon benső óhaj, hogy a vámpolitika lehetővé tegye, miszerint a monarchia mindkét államából évente gömbállapotban kivitelre kerülő (1913-ban):

491,000 q tölgy à 10 m³ per 100 q = 49·100 m³

273,000 „ *bükk* „ 10 „ „ 100 „ = 27·300 „ **76,400 m³**

11.990,000 „ fenyő „ 18 „ „ 100 q 2.158,200 „

árú belföldön dolgoztassék fel, mert ezáltal a fenti 7¹/₂, illetve 4¹/₂ korona munkaköltséget számítva, ca. 10 millió koronányi olyan kereset juttatik évente Ausztria és Magyarország munkásköreinek, ami eddig a külföldnek jutott. A fatermelés Magyarországon, amint azt utóbb kifejtem, lényegesen emelhető a nagy bükkállományok értékesítése által, belterjesebb pedig **magas értékű** félgyártmány termelése és elhelyezése révén válhat s meg van adva annak a lehetősége, hogy a fentebbiek szerint elérhető munkabérnövekedés fokozatosan tovább is emelkedjék. Előadott fejtegetéseink annyira összhangban vannak a fűrésztulajdonosok érdekeivel, hogy ha nem is olcsóbban (az áralakulásra amúgy is csak a kínálat és kereslet van befolyással), mindenesetre azonban **nagyobb** mennyiségben fognak nyersfát feldolgozásra szerezni, mint eddig, a vámtentes fabehozatal iránti előterjesztéseink (kivéven a bükkfát) pedig olyanok, hogy azok úgy a fafeldolgozással foglalkozó iparszakmánál, mint nemkülönben a fogyasztó köröknél tetszésre fognak találni.

Nem vámtételek felállítására, hanem kedvező szerződéskötéseink a külföldi fagyógyasztó államaival valósíthatják meg célzatainkat, amint azt Németországgal való kereskedelmi viszonyunk megbeszélése rendjén meg is fogom világítani.

Az 1913. évi összeforgalomról szóló kimutatásunkban — melyet fentebb közöltünk — első pillanatra szembetűnő, hogy Magyarország kivitele a monarchia mindkét állama összeforgalmának 20·5%-át teszi és pedig: 5.908,000 q = K 53.159,000-t szemben 38.355,000 q = K 259.000,000-val, noha Magyarország erdőterülete 8.949,000 és Ausztriáé 9.766,000 hektár, tehát csak 9%-al nagyobb

Bükk.

és így természetes, hogy mi ennek magyarázatát kutattuk. Okát pedig abban leltük, hogy Magyarország fenyőállománya csak 1.945,000, Ausztriáé ellenben (egy rész vegyes állományt is hozzászámítva) kb. 6.500,000 hektár, a fenyőtermékek azonban nemcsak hogy egyre növekedő keresletnek örvendenek a külföld részéről, hanem kisebb fajsúlyuk és jobb kihasználhatóságuk (csekély hulladékjuk) révén sokkal könnyebben és gazdaságosabban is termelhetők ki és értékesíthetők, mint a lombfák. Ezen lombfák alatt azonban semmiképen sem értendő a tölgyfa, mely kivételes megítélés alá esik és mint elsőrangú műfa alig pótolható volta miatt mindinkább dráguló árak dacára is keresett lesz — hanem értendő alatta a rengeteg mennyiségű magyar bükkállomány (Magyarország 4.696,000 hektára Ausztria 1—1¹/₄ milliójával szemben), amely a magyar erdőgazdaság mostohagyereke, és melynek értékesítése a magyar vámtörvényhozás különös gondosságát kell hogy képezze.

A bükkfának vannak mindenféle hátrányai, amelyek műfául való használatát megnehezítik, állhatatlan, vagyis fűrészelt állapotban száradt volta dacára évek múltán is még egyre vetemedésre és repedésre hajlamos, gőzletlenül és impregnátlanul 2—3 év után korhadásnak indul, törzse csak alsó részében eléggé görcsmentes, a korona felé levő részében görcsös és fűrészfának alkalmatlan, a barnabél, mely kisebb értékű, gyakran nagymérvű. Mindezeknél fogva a bükkfa a kihasználhatósága csekély, ha ezenkívül figyelembe vesszük e fa magas fajsúlyát és ezzel szemben csekélyebb használhatóságát és így kereskedelmi árúként való rosszabb értékesíthetőségét, úgy megtaláljuk magyarázatát annak, hogy a termelőknek azon évtizedes hosszú fáradsága, hogy Magyarország nagyrészen túlérett és haszon nélkül elkorhadó bükkerdő-területei technikai célokra hasznosíttassanak, miért járt eddig csak csekély eredménnyel. Talán csak két bükkgyártmány van, amelynek használhatóságához nem fér kétség és pedig lécs hajlított bútorgyártáshoz és talpfa, ámde az első árú elhelyezése korlátolt és talpfa, alacsony ára miatt, csak ott termelhető, ahol az erdő vasúti fővonal közelében van. A gőzölés által technikailag feljavított bükk-fűrészárú csak ki nem elégítő pótlást nyújtanak tölgyfa helyett, és a korábban nagy mennyiségekben Olaszországba déli gyümölcsládák céljaira exportált bükkládadeszkákért (testoni és tavolletti) nagyritkán értek el rentabilis árak.

Fentebbi állításainkat a bükkfa és a fenyőfa szállítási, termelési s értékesítési viszonyainak egymással való szembeállítását feltüntetető alábbi táblázat fogja könnyen áttekinthetően megvilágítani.

Ez az összehasonlítás arra a következtetésre vezet, hogy a fenyőfa-erdőállományoknak exploitációjára sokkalta érdekesebb és így az erdőbirtokosok elsőrendű érdeke, hogy a bükkerdőt, amennyire lehet, mielőbb értékesítsék és helyébe fenyőerdőt ültessenek.

Úgy látszik, hogy a magy. kir. Földművelésügyi miniszterium évek óta ugyanezen meggyőződéstől van áthatva és aziránti igyekevése, hogy a bükk-erdőkön olykor a legalacsonyabb tőhozam mellett is túladván, a letarolt területeket fenyővel ültesse be, a kezelés helyességére vall nemcsak a nagy állami, hanem ama községi és más erdők tekintetében is, amelyek felügyelete körébe tartoznak.

Ezen óhajtott cél elérése érdekében feltétlenül szükséges az állami gondoskodás, amelynek a következőkre kellene kiterjednie:

1. Erdei vasutak bükk-erdőkben való építésének megkönnyítése; az eziránti fejtegetések azonban már nem tartoznak szemlélődésünk keretébe.

2. A központi államoknál (Németország, Bulgária, Törökország), később Olaszországnál és Svájcban is, oly beviteli vámok kieszközlése, amelyek a lehetőleg magasértékű (faconirozott) bükkfűrészárú odaváló kivitelét előmozdítsák, amire később Németországgal való gazdasági viszonyunk megbeszélése során még visszatérünk.

3. Védvám felállítása fűrészelt és faconirozott bükkárúra a monarchia két államának területére való behozatalnál. Ezen behozatali vám eminensen a Romániából való behozatal ellen irányul. Románia erdei Erdély erdeivel szomszédosak és kb. 2.800.000 hektár kiterjedésűek; a román kimutatásokban nincs feltüntetve, hogy ebből mennyi a fenyő- és mennyi a bükkfa, ha azonban itt nem az 50%-os felosztást vesszük számításba, mint a magyar állomány-nál, hanem a román bükk-erdőket az egész állomány negyedére, vagyis 700.000 hektárra becsüljük és feltételezzük, hogy minden hektár csak 100 m³ műfának feldolgozható gömbfával rendelkezik, úgy 70.000.000 m³ válogatott bükk-gömbfa állományt kapunk, amely az egész bükkfapiacot elértékteleníthetné, s ami a saját magyar termelésünket jelentékenyen veszélyeztetni. Eddig-élé a román fatermelés majdnem kizárólag a fenyőfa felé irányult, a tőke azonban kezd a bükkállományokra rátérni és mivel ezek Romániában egyelőre rendkívül olcsó áron kaphatók, úgy biztosan várható, hogy mi az olcsó román termék által saját országunkból kiszorítottunk, ha ez ellen nem védekezünk. Magyarország saját fogyasztása értékesebb bükkfűrész-árúban, habár egyre növekedő is, nem tekintélyes, fontossággal bír azonban reánk nézve Ausztriának eddig általunk fedezett vonatkozó szükséglet (hajlított bútorthoz szolgáló lécek, gőzölt bükkárúak tölgy pótlására, parkettszegélydeszka, ernyőbotok, seprőnyelek stb.), amelynek fedezésétől máskülönben megfosztatnánk és szinte tragikomikus volna, ha Magyarország — mely az Ausztriával való gazdasági közösség érdekében mindenkor oly nagy áldozatokat hozott —

ezen az ő legsajátosabb területén helytelen intézkedések következtében kijátszatnék. Bevallom, hogy szóban levő előterjesztésemmel a 133., 134. tételek szabad forgalmára vonatkozó egyéb javaslataimmal részt ütöttem, ámde a felette nagy bükkerdők értékesítése és a letarolt területeknek fenyőfákkal való fokozatos erdősítése oly nagy szerepet játszik gazdasági életünkben és — a fentebbi összehasonlító táblázat alapján könnyen megállapíthatóan — oly magas összeget jelent bevételünk növekedésében, valamint nemzeti vagyonunk értékemelkedésében, hogy e tekintetben csak a hasznossági elvnek szabad érvényesülnie. Emellett természetesen hívek maradunk azon célzatunkoz, hogy a **faipart** támogassuk és a magyar munkásságnak újabbi bőséges keresetet biztosítsunk, ez okból ajánljuk:

a) **nyers bükkfa törzs és rönk formájában való vámmentes behozatalát Romániából a Monarchia mindkét államába**, (hogy Magyarország felé lejtő és ide gravitáló bükkerdők itt belföldön fűrészszerűen feldolgoztassanak) és hogy

b) **ácsolt és hosszában fűrészelt bükkanyag K 1. behozatali vám per q**

c) **faconirozott (esztergályozott és vagy gyalult és vagy hornyolva és eresztékezve) bükkfaárúk K 2·50 behozatali vámmal per q terheltesenek.**

A román bükkfűrésztermékek részére a déli (afrikai) és nyugati államokba (Francia-, Spanyol-, Olaszország és Anglia) való exportra a Galatz, Braila, Constanza víziút nyitva marad, saját termékeinknek az osztrák fogyasztási piacon való kiszorítása pedig a fenti vámtételekkel megakasztatnék.

Szerződés.
Vámok.

Eddigi fejtegetéseim rendjén számszerűen bebizonyítottam, hogy Magyarország fatermelése és még inkább a monarchia mindkét államának fatermelése erősen aktiv, vagyis az ezen anyagokból nyert kereskedelmi áruk évi 240 millió koronával járulnak hozzá kereskedelmi mérlegünk javításához. Beigazoltuk továbbá, hogy a vonatkozó kivitel — eddig hozzáférhetetlen volt területek feltárásával és kedvezmények nyújtása révén — fokozható lenne, oda concludáltunk, hogy védvámok felállítása — bükkfűrésztermékek kivételével — fölösleges volna s hogy ezzel szemben minden erőnkkel arra kell törekednünk, miszerint kedvező vámmegállapítások kieszközlése által fatermékeink vám- külföldi exportjának fellendülését lehetővé tegyük.

Német-
ország.

Fatermékeink legnagyobb vásárlója Németország. Ideálunk a Német-birodalommal való gazdasági forgalmunkban a vámunió volna, ezt örömmel köszöntönök, ámde ennél annyi sokféle érdek játszik közre Németország, Ausztria és Magyarország ipara körül is, hogy ez a gazdasági kapcsolat egyelőre aligha valósítható meg. Ellenben azt hiszem és remélem, hogy a most érvényben levő német fabeviteli tételek:

a) nyersfa	0·12	márka	q-ként
b) ácsolt fa	0·24	"	"
c) fűrészelt fa	0·72	"	"
d) faconirozott	6—	"	"

javunkra előnyösen megváltoztatnak.

Németország erdőállománya:

tölgy, bükk és egyéb lombfa 4.544,800 hektár
 fenyő 9.451,000 " ,
 mely azonban a birodalom fogyasztását távolról sem fedezi, úgy hogy évente (1913.) még importál

49.190,000 q gömbfát,
 6.141,000 " bárdolt árut,
 19.159,000 " fűrészelt árut, amiből Ausztria és Magyarországra:
 16.546,000 " gömbfa (belefoglalva cellulosefát, bányafát és táviró-oszlopokat).

1.037,000 q bárdolt áru (belefoglalva a talpfát és dongát),
 2.661,000 " fűrészelt áru esik, a fogyasztás egyre növekedő és a háború után fokozottabb arányokat fog ölteni,

A német faipar jövője annak intensivebb fejlesztésében és a kidolgozási eljárásban rejlik. Bizonyossággal feltételezhető, hogy Németország e téren is vezetni fog és „elől“ marad, legfontosabb problémája azonban a nyersanyag-nak e célra való olcsó beszerzése, hogy saját állományát lehetőleg megkímélje és habár Németország a meghódított nyugatoroszországi tartományokból valószínűleg nagyobb mennyiségű gömbfát fog ipara részére beszerezhetni, úgy mégis rövidesen radikálisabb eszközökhöz kell majd folyamodnia, hogy az említett nyersanyag-beszerzést permanenssé tegye. És éppen ez okból Németországra nézve politikailag ép oly bölcs, mint hasznos volna, ha Ausztria-Magyarországnak a fagyártmányok bevitelére vámmentességet biztosítana, vagy legalább is kiváló vámelőnyöket engedélyezne.

Mindezen körülmények figyelembevételé után fatermékeinknek Németországba való bevitelénél jogosan számíthatunk nagyobb kedvezményekre és ezért minden eszközzel, esetleg viszont kedvezményekkel arra kell törekednünk, hogy

fatermékeinket [a), b), c)] gömbölyű, ácsolt és fűrészelt állapotban vámmentesen vihessük be Németországba.

Amennyiben ily kedvezmények elérhetők nem volnának és Németország fa-anyagunk oda való bevitelénél beviteli vámokhoz mégis ragaszkodnék, úgy legfontosabb elvi feltételként szem előtt tartandó volna,

hogy a fűrészelt áru vámja, ne mint eddig, vámvédelmi okokból, a gömbfa vámjának hatszoros összegében állapíttassék meg, hanem hogy az a termelési viszonyok

**50:100 arányában megfelelően és természetesen csu-
pán a gömbfa vámjának kétszeres (dupla) összegében
állapíttassék meg.**

Ha az a) gömbfa eddig M. —12 pr. q beviteli váma változatlanul meg-
hagyatik — és a német faiparnak nincs oka vámemelést kívánni, — úgy Német-
országnak Ausztria-Magyarországgal szemben való beviteli váma az **ácsolt és
fűrészelt faárúkra** [b) és c)] vonatkozólag **legfeljebb csak M —24**-ben
pr q volna megállapítandó.

Sokkal elevenbe vágóbb és nagyobb fontosságú a d) faconirozott fa
q-énti 6.— Márka vámtétele. Ezen vámtétel egyszerűen kizárja e cikkben
Ausztria és Magyarország versenyét Németországban és egyenesen tilalmi-
vám jellegű. Faiparunk fejlesztésének óhaja azonban ránk parancsolja, hogy
e tekintetben is felvegyük a versenyt. Magyarország exportja a fában gaz-
dag Ausztriában 1913-ban a vonatkozó jelentékenyebb cikkeknel a követ-
kező volt:

1,064 tétel gyalult deszka és gyalult ládadeszka	25,100 q	478,000 K értékben
1,073 „ előkészített gyalult par- kettdeszka	93,900 „	2.900,000 „ „
1,094 „ hajlított bútorgyártáshoz való esztergályozott bükk- léc	160,900 „	2.252,000 „ „
Összesen	279,900 q	5.630,000 K értékben.

Ha már most azt számítjuk, hogy Németország háromszorta nagyobb lélek-
számával (mint Ausztria) és fejlett kulturájával vámmentes, vagy akár mérsé-
kelt beviteli vám esetén a fenti tételek háromszoros mennyiségét importálná
Ausztria-Magyarországból, úgy — a fejlődési lehetőségeken kívül — már egy
16 milliónyi exportösszegekről van szó, amely főképen a magyar összgazdaság
javára esnék. Könnyen megértjük, hogy Németország e tételeknél a német
munkát védeni akarja, ezen kívánságuk azonban teljesednék akkor is, ha a
vám a gömbfavám 12-szeresére emeltetnék, illetve a q-kénti M 6 ezentul
M 1.44-re reducáltatnék; ezen vámtételnél mi még felvehetnők a versenyt,
mivel a fuvarmegtakarítás szegélyes és faconirozott árúnál kb. 0.75 márkát
tesz ki a mi iparunk javára, úgy hogy a német termelők ezt figyelembe véve,
még mindig q-kénti 0.70 márka előnnyel rendelkeznek. Oda kellene töre-
kednünk tehát, hogy **a német import-vám d) faconirozott faárúnál,
legfeljebb q-kénti 1.44 márkára reducáltassék.**

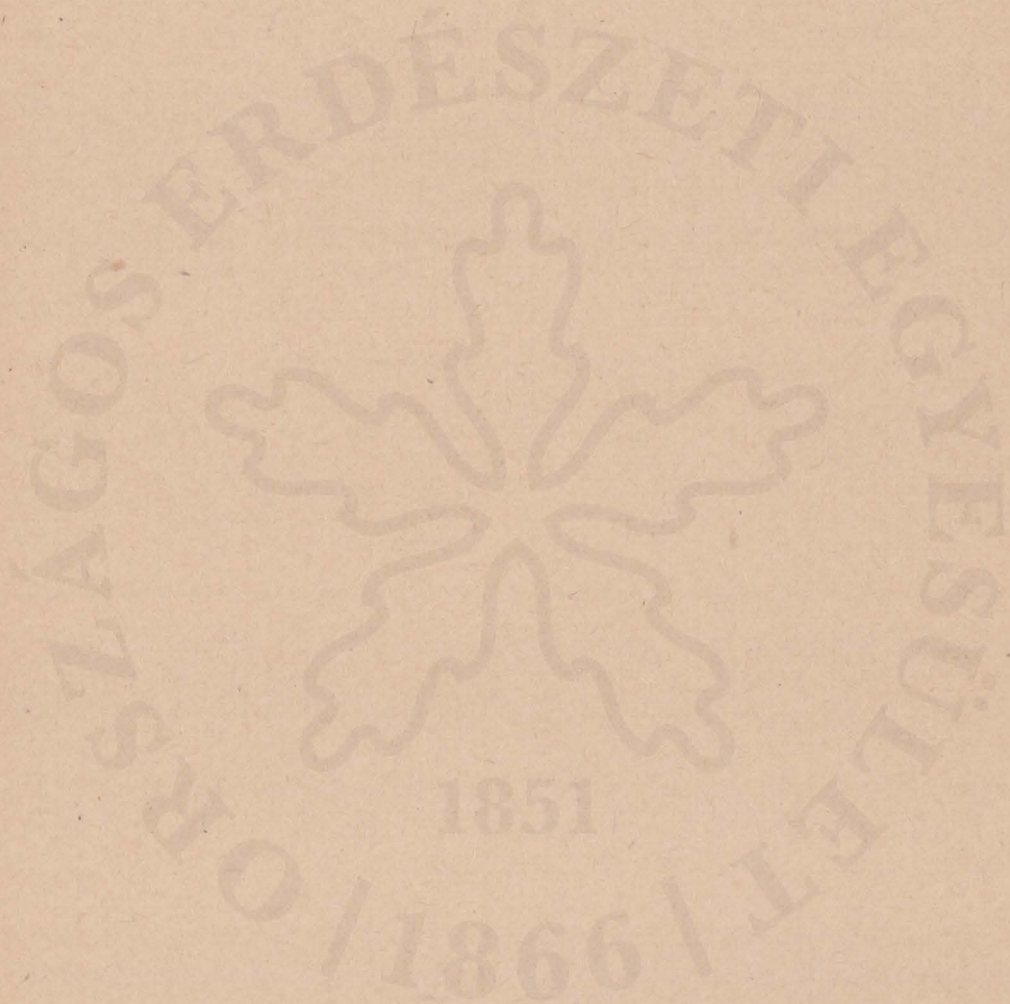
**A vámkül- Hasonló irányú igyekezetet kellene elsősorban a szövetséges államoknál
föld egyéb Bulgária és Törökországnál, a beviteli vámok megállapítása körül kifejte-
államai. nünk — az utóbbi államnál a datolya, mazsola és füge csomagolására szol-**

gáló gyalult ládadeszkák fontossággal bírnak, — később Svájjal és különösen Olaszországgal volna hasonló szempontból megállapodás létesítendő, mely utóbbi állam a háború előtt a második legnagyobb fogyasztónk volt fatermekben és békés időkben hihetőleg ismét az lesz.

A várva várt béke remélhetőleg hamar megvalósul, a kereskedelmi összeköttetések egész Európában, habár lassan, megint mindenütt felélednek s így befejezésül csak azon benső óhajomnak adhatok kifejezést, bárha jelen értekezésemben lefektetett előterjesztéseim hazánk javának előmozdítására szolgálnának.

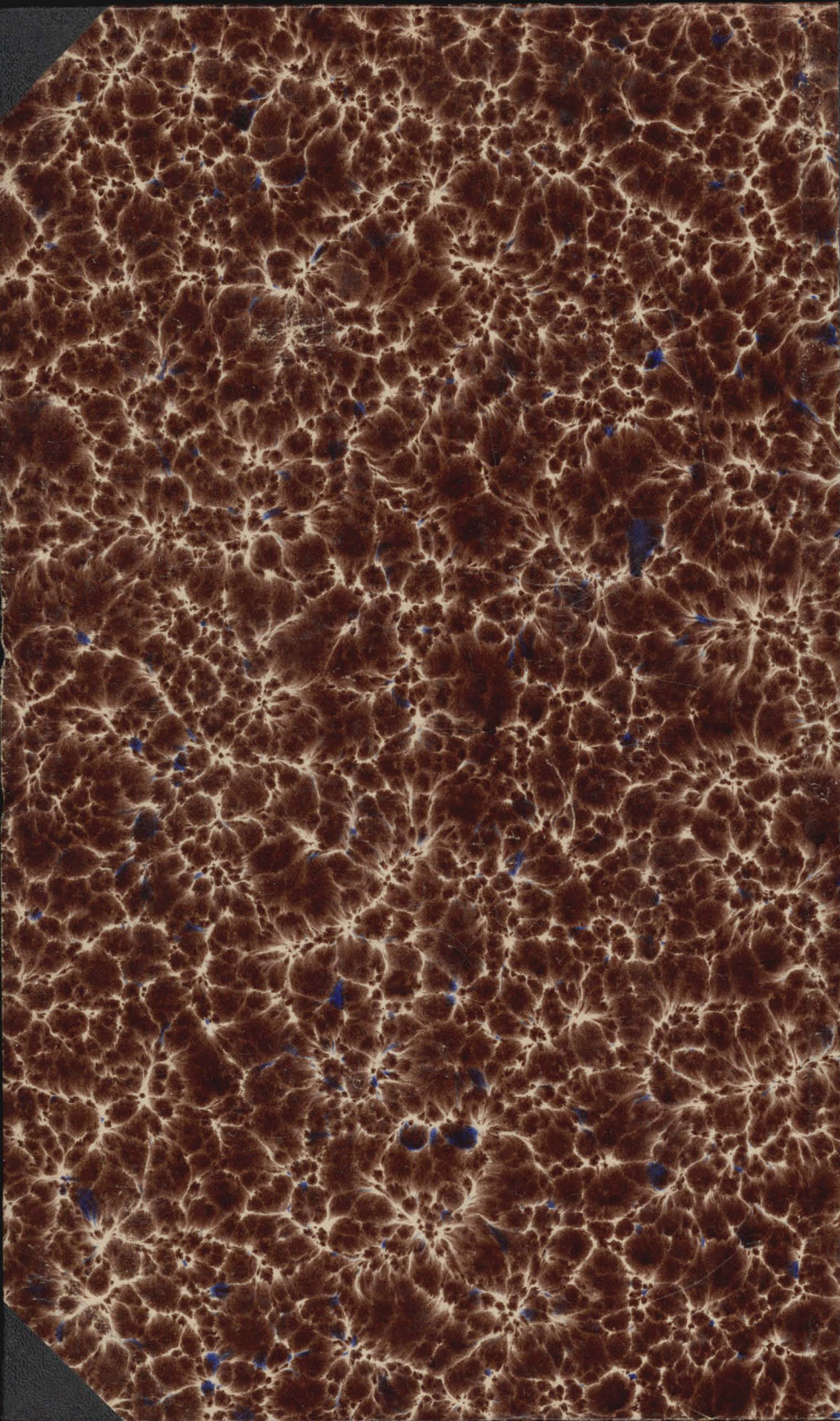
Budapest, 1916. május hóban.

18

Скільки Есвдмол

S

8